

Programma 1 Bestuur en veiligheid

Provincie Noord-Brabant

Inleiding

Het realiseren van beleidsdoelstellingen vraagt om slagvaardig bestuurlijk handelen, recht doen aan de democratie en goede samenwerking. De provincie houdt toezicht op de rechtmatige uitvoering van taken door gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen, draagt bij aan weerbare Brabantse overheden en werkt ook zelf volgens de Brabantse norm weerbare overheid. Daarnaast werkt de provincie, samen met partners, aan gezondheid en brede welvaart. Voor gezondheid richt de provincie zich vooral op het beschermen en bevorderen van een gezonde leefomgeving. Brede welvaart gebruikt de provincie als maatstaf om verder te kijken dan economische groei en ook aandacht te hebben voor de kwaliteit van leven hier en nu en naar de gevolgen voor toekomstige generaties en voor mensen elders.

Slagvaardig, democratisch en rechtmatig bestuur

In 2025 vond de lancering van [Brabantmakers](#) plaats, het nieuwe platform dat professionals in het Brabantse openbaar bestuur verbindt aan praktijkgerichte vraagstukken. Dit jaar staat in het teken van het verder uitbouwen van het platform. Daarbij wordt aangehaakt bij actuele onderwerpen zoals 'professioneel formeren' (in het licht van de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2026) en (jongeren-) participatie.

Stond 2025 nog in het teken van de eerste gedachtenvorming rondom de nieuwe participatieverordening, nu kunnen we constateren dat het ontwerp van deze verordening klaar is. Juist gelet op de zorgvuldigheid van het proces is de inhoud van de verordening afgestemd met inwoners en (maatschappelijke) instellingen maar ook interne afstemming heeft plaatsgevonden. Dit vooruitlopend aan de bepalingen in de participatieverordening waaraan we als provinciale organisatie gehouden zijn na inwerkingtreding van die verordening. Het streven is de participatieverordening op 3 juli 2026 ter besluitvorming aan PS voor te leggen.

In de eerste helft van 2026 zullen wij onze zienswijze op de herindeling tot samenvoeging van de gemeenten Best en Oirschot vaststellen en deze, samen met het door de beide gemeenteraden vastgestelde herindelingsadvies, naar de minister van BZK zenden.

Alle Brabantse gemeenten hebben voor begrotingsjaar 2026 repressief toezicht. In de Voorjaarsnota van het Rijk en met de meicirculaire 2025 gemeentefonds zijn gemeenten deels gecompenseerd voor het ravijnjaar 2026. Wel blijft er aanhoudende financiële onzekerheid nu de inschatting bestaat dat vanaf 2028 een nieuw ravijnjaar ontstaat, ook vanwege onzekerheden over de financiering van Jeugdzorg. Daarom is het voor gemeenten een uitdaging ook een sluitende meerjarenbegroting op te stellen. Met het recente aantreden van het nieuwe kabinet is op korte termijn geen verbetering van de balans tussen taken en middelen te verwachten. De huisvesting van vergunninghouders staat onverminderd onder druk.

Veilig en weerbaar bestuur

In samenwerking met de beide RIEC's en andere partners is de Brabantse norm weerbare overheid geactualiseerd, naar een versie 2.0. Deze is voorzien van een handelingskader om gemeenten daarmee nog beter te faciliteren. Zowel bestuurlijk als ambtelijk zijn we nauw betrokken bij de steeds concreter wordende ontwikkeling van een Risk Factory binnen de Veiligheidsregio Brabant-Noord. Eveneens zijn we betrokken bij het aanstaande evaluatietraject van de Risk Factory Midden-West-Brabant. Tijdens de Dutch Design Week in oktober 2025 is Brabant op de Radar gelanceerd, inclusief het meldspel. Er wordt dit voorjaar een nieuwe 'piek' van aandacht gecreëerd via de Landelijke Week tegen Ondernijning. Verder zijn middelen vrijgemaakt om het meldspel kosteloos beschikbaar te stellen aan de eerste tien gemeenten die dit willen inzetten. In het spel worden spelers uitgedaagd om signalen te herkennen en te oefenen met lastige keuzes.

De aanpak van vitale vakantieparken is bestendig voortgezet. Net als genoemde Brabantse norm is ook de Risicotaxatietool bedrijventerreinen geactualiseerd en hiervoor wordt een masterclass georganiseerd. Dit naast de gesprekken met gemeenten hierover. Ten aanzien van SSiB zijn we in gesprek met een groot aantal stakeholders over toekomstige verbeteringen in de aanpak, samenwerking en draagvlak.

Gezondheid

Om gezondheid expliciet en consequent te verankeren in ons beleid, werken wij samen met andere programma's aan een Brabant waarin iedereen, jong en oud, gelijke kansen heeft op een gezond leven. In samenhang met andere provinciale programma's hebben wij het afgelopen jaar gerichte stappen gezet om gezondheid structureel te versterken.

Wij hebben het [Brabantse Model Positieve Gezondheid](#) actief geïmplementeerd als kader voor integraal gezondheidsbeleid. Beleidsprogramma's passen dit model systematisch toe om gezondheidskansen en -risico's tijdig te signaleren en mee te wegen in beleidskeuzes. Daarnaast zijn wij actief betrokken bij het dossier gewasbescherming in relatie tot volksgezondheid, met inzet op kennisontwikkeling en zorgvuldige afweging.

Complexe dossiers vragen blijvende inzet. De gezondheidsrisico's rond geitenhouderijen hebben onze voortdurende aandacht. Wij blijven hierover in gesprek met betrokken partijen en dringen bij het Rijk aan op helder landelijk beleid.

Ook zetten wij ons, samen met partners, in voor erkenning en behandeling van mensen met QVS en post-COVID, waaronder de ontwikkeling van een passend behandelcentrum.

De samenwerking met partners is verder versterkt. Op Wereldgezondheidsdag ontvingen wij van Young Professionals Brabant de bundel [Een Gezonde Toekomst in Brabant](#). De signalen hieruit benutten wij in de verdere beleidsontwikkeling. Ook vindt in juni 2026 weer een Dag van de Gezondheid plaats, met als thema een gezonde leefomgeving en gelijke kansen op gezondheid. Tijdens deze bijeenkomst brengen wij overheden, kennisinstellingen, zorgpartners en maatschappelijke organisaties samen om kennis te delen en nieuwe samenwerkingen te stimuleren. Daarmee versterken wij de gezamenlijke inzet op een Brabant waarin inwoners langer in goede gezondheid kunnen leven.

Dashboard Gezondheid

De rapportage over gezondheid vindt voortaan plaats via de [Staat van Brabant](#). Daarmee stappen wij over van een afzonderlijk dashboard naar integrale monitoring binnen één samenhangend instrument, waardoor een apart dashboard gezondheid niet langer nodig is.

Brede welvaart

De Brabantse monitor brede welvaart is doorontwikkeld en combineert de ervaren brede welvaart in Brabant met de objectieve cijfers. Daarnaast is erop ingezet om samen met de regio's de monitor zo in te richten dat deze te gebruiken is voor de regiodeals. Voor gezondheid en jongvolwassenen is dit jaar een verdieping opgenomen in de monitor, omdat gezondheid in de vorige monitor als zeer belangrijke indicator naar boven kwam voor de ervaren brede welvaart.

In 2025 is gewerkt aan de voorbereiding van de inzet van middelen voor het Brabants Outcomes Fund (BOF), dat gericht is op het stimuleren en financieren van sociale innovatie in Brabant. Daarbij is onder meer verkend of het fonds kan worden ondergebracht bij de Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM) en is een marktonderzoek uitgevoerd. Besluitvorming over de verdere inrichting en inzet van het fonds is voorzien in het voorjaar van 2026.

De Brabantse overheden dragen efficiënt en effectief bij aan de aanpak van maatschappelijke vraagstukken (slagvaardig bestuur)

Indicatoren:

- In 2027 is het percentage inwoners dat tevreden is over de slagvaardigheid van de provincie toegenomen ten opzichte van 2023.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Uit de rapportage "[Burgerperspectief november 2025](#)" (PON-TELOS) blijkt dat 14% van de Brabanders vindt dat de provincie slagvaardig handelt. In januari 2025 was dat nog 12%. In 2023 bedroeg dit percentage 11%.

Wat gaan we daarvoor doen?

We organiseren bijeenkomsten vanuit de Brabantmakers voor volksvertegenwoordigers, bestuurders en ambtenaren.

Indicator	2026	2027	2028	2029
Aantal bijeenkomsten vanuit de Brabantmakers	≥4	≥4	≥4	≥4

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In de eerste helft van 2026 worden door Brabantmakers al zes bijeenkomsten georganiseerd. Voor achtergrondinformatie wordt u verwezen naar de website van [Brabantmakers](#).

De regionale samenwerking met gemeenten en waterschappen is versterkt door middel van het organiseren van regionale ontwikkeldagen.

Indicator	2026	2027	2028	2029
Aantal georganiseerde regionale omgevingsdagen	≥8	≥8	≥8	≥8

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Tot het zomerreces worden 4 regionale ontwikkeldagen georganiseerd. Totaal worden er in 2026 minimaal acht ontwikkeldagen georganiseerd.

We versterken het democratisch systeem in Brabant door de samenleving eerder en beter bij ons werk te betrekken. We bieden actief ondersteuning aan initiatieven die bijdragen aan onze ambities en versterken bestaande democratische instrumenten

Indicatoren:

- In 2027 is het percentage inwoners dat tevreden is over het functioneren van de provinciale democratie toegenomen ten opzichte van 2023.
- Het opkomstpercentage in Noord-Brabant bij verkiezingen (BBV-verplichte indicator).

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Uit de rapportage "[Burgerperspectief november 2025](#)" (PON-TELOS) blijkt dat 29% van de Brabanders tevreden is over het functioneren van de provinciale democratie. In januari 2025 was dat nog 27%. In 2023 bedroeg dit percentage 19%.

Wat gaan we daarvoor doen?

We stellen een participatieverordening op

Indicator:

- Uiterlijk 31 juli 2026 wordt een participatieverordening vastgesteld.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De ontwerp-participatieverordening is opgesteld. De definitieve verordening zal naar verwachting op 3 juli 2026 ter besluitvorming aan PS aangeboden worden.

We voeren minimaal een generatietoets per jaar uit

Indicator	2026	2027	2028	2029
Aantal generatietoetsen uitgevoerd	≥1	≥1	≥1	≥1

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2026 zal de Brabantse Generatietoets een plaats krijgen binnen het team Brede Welvaart. Deze activiteit verschuift van het team Jongerenparticipatie naar het team Brede Welvaart. Er wordt binnen het team Brede Welvaart verkend welk instrument het gevolg- en toekomstdenken het beste kan borgen in onze organisatie. Die keuze hangt mede af van de verdere ontwikkeling van de Gevolgenscan en de Generatietoets op Rijksoverheidsniveau. De Brabantse Generatietoets zal mede de basis vormen voor de eigen brede welvaartsaanpak die de komende jaren verder zal worden geconcretiseerd door team Brede Welvaart.

We organiseren jaarlijks een jongerentop

Indicator	2026	2027	2028	2029
Aantal georganiseerde jongerentoppen	1	1	1	1

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2026 wordt weer een jongerentop georganiseerd.

We faciliteren een jongerenadviesplatform

Indicator	2026	2027	2028	2029
Aantal adviezen van jongeren	≥2	≥2	≥2	≥2

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2026 leveren de Young Professionals Brabant, het jongerenadviesplatform van de provincie Noord-Brabant, weer meerdere adviezen op.

Het interbestuurlijk toezicht zoals de provincie Noord-Brabant dit uitvoert, draagt bij aan een bestendig en veilig Brabant met een sterk openbaar bestuur. Een bestuur waarop de mensen kunnen vertrouwen (rechtmatig bestuur)

Indicatoren:

- Er staat geen enkele gemeente onder preventief financieel toezicht (BBV-verplichte indicator).
- Geen enkele gemeente wordt als ‘voldoet niet’ beoordeeld op het toezichtgebied Huisvesting vergunninghouders.
- Geen enkele lokale overheid wordt als ‘voldoet niet’ beoordeeld op het toezichtgebied Informatie- en archiefbeheer.
- Geen enkele lokale overheid wordt als ‘voldoet niet’ beoordeeld op het toezichtgebied Omgevingsrecht.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Financieel toezicht: alle Brabantse gemeenten hebben voor begrotingsjaar 2026 repressief toezicht. De meerjarenramingen geven nog veel onzekerheden.

Huisvesting Vergunninghouders: Taakstelling 1e helft 2026: 2.943. Inclusief restant 2025 bedraagt de totale opgave 3.897 vergunninghouders. Structurele woningkrapte en landelijke beleidsontwikkelingen vergroten de uitvoeringsrisico's. Mogelijke wetwijzigingen kunnen de spanning tussen taakstelling en uitvoeringsinstrumenten vergroten. Toezichtdruk neemt toe in samenloop met nieuwe IBT-taken uit de Wet regie versterking volkshuisvesting.

Informatie- en archiefbeheer: gelet op de resultaten van de afgelopen jaren, is het vermoeden dat dit jaar een beperkt aantal lokale overheden het oordeel ‘voldoet niet’ zal krijgen.

Omgevingsrecht: medio 2025 is het systematisch onderzoek afgerond.

Zeven gemeenten zijn in 2025 als gevolg van termijnoverschrijding door een niet-tijdige bestuurlijke vaststelling van één of meer U&H-documenten onder actief toezicht geplaatst of bleven onder actief toezicht. Dat overkwam ook een waterschap.

Eén gemeente kreeg in 2025 het eindoordeel ‘voldoet niet’ op kwaliteit. Dit heeft tevens geleid tot het continueren van het actief toezicht (fase 3A interventieproces) van die gemeente, mede vanwege het weer niet tijdig bestuurlijk vaststellen van één of meer U&H-documenten. Eén gemeente heeft een waarschuwing ontvangen, omdat het eindresultaat op kwaliteit ‘voldoet gedeeltelijk’ was. De overige 54 gemeenten voldeden voor een groot deel aan de procescriteria voor wat betreft kwaliteit. Waar sprake was van herhaalde tekortkomingen hebben veertien gemeenten en één waterschap een verbeterplan opgesteld en dit vóór 1 oktober 2025 toegestuurd. Bij het systematisch onderzoek in 2026 gaan wij na in hoeverre uitvoering is gegeven aan de verbeterpunten uit het verbeterplan.

Op www.brabant.nl/onderwerpen/kwaliteit-openbaar-bestuur/interbestuurlijk-toezicht/ presenteren wij met het dashboard-IBT de prestaties van de Brabantse gemeenten per toezichtgebied. Bij repressief toezicht voeren we periodiek met onze toezichtontvangers vooral gesprekken over onze bevindingen en kijken we gezamenlijk naar de meerwaarde die de provincie kan bieden. Bij een resultaat van ‘voldoet niet’ gaan wij proactief het gesprek aan met onze toezichtontvangers.

Wat gaan we daarvoor doen?

We voeren jaarlijks systematisch toezicht uit op de Brabantse gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen.

Indicator:

- Alle Brabantse gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen ontvangen jaarlijks een beoordeling.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Alle Brabantse gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen ontvangen gedurende dit jaar een beoordeling. Per brief informeren we de toezichtontvangers over het resultaat.

We organiseren jaarlijks themaonderzoeken en kennisbijeenkomsten vanuit het interbestuurlijk toezicht waarin best practices van gemeenten centraal staan.

Indicatoren	2026	2027	2028	2029
Aantal themaonderzoeken	≥1	≥1	≥1	≥1
Aantal kennisbijeenkomsten	≥3	≥3	≥3	≥3

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Financieel toezicht organiseert een kennis/regiobijeenkomst voor de contactambtenaren financiën. Voor Huisvesting vergunninghouders zetten we in op kennisdeling en ondersteuning van gemeenten. In 2026 wordt gewerkt aan verdere versterking en doorontwikkeling van het toezicht op de huisvesting vergunninghouders. Informatie- en archiefbeheer organiseert dit jaar één kennisbijeenkomst en werkt door aan het ontwikkelen van risicoprofielen voor effectiever en efficiënter toezicht. Omgevingsrecht: in plaats van de geplande twee regiobijeenkomsten organiseren we dit jaar één kennisbijeenkomst voor alle regio's.

We dragen actief bij aan oplossingen ter vergroting van de bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid in de strijd tegen de ondermijnende criminaliteit (veilig en weerbaar bestuur).

Indicator:

- In 2027 is het percentage inwoners dat vertrouwen heeft in de manier waarop de provincie wordt bestuurd toegenomen ten opzichte van 2023.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Uit de rapportage "[Burgerperspectief november 2025](#)" (PON-TELOS) blijkt dat 41% van de Brabanders vertrouwen heeft in het provinciebestuur. In januari 2025 was dat 40%. In 2023 bedroeg dit percentage 15%.

Wat gaan we daarvoor doen?

We verzorgen de workshop 'Samen Weerbaar' voor nieuwe medewerkers.

Indicator	2026	2027	2028	2029
Aantal voor nieuwe medewerkers georganiseerde workshops 'Samen Weerbaar'	≥8	≥8	≥8	≥8

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In de eerste zes maanden van 2026 staan er 6 workshops ingepland.

We betrekken de Brabander als bondgenoot om Brabant weerbaarder te maken

Indicator	2026	2027	2028	2029
Aantal georganiseerde piekmomenten communicatie	≥2	≥1		

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Met 'Brabant op de Radar' wordt er gewerkt in communicatiepieken. In 2026 vindt de eerste piek plaats in de week van 13 t/m 19 april, de Landelijke Week tegen Ondernijning. De tweede piek in 2026 vindt plaats in het najaar.

We organiseren bijeenkomsten over de mogelijkheden tot het transformeren of vitaliseren van niet-vitale vakantieparken.

Indicator	2026	2027	2028	2029
Aantal georganiseerde bijeenkomsten over het vitaliseren van vakantieparken	≥6	≥6	≥6	≥6

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Momenteel worden een werkatelier en een symposium voorbereid. Deze zullen later dit jaar plaatsvinden.

De Riskfactory Midden- en West-Brabant wordt voortgezet en een Riskfactory in de veiligheidsregio's Brabant-Noord en Brabant-Zuidoost is verkend.

Indicator	2026	2027	2028	2029
Aantal bezoekers van de Risk Factory	≥7.500			

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Mede door de komst van seniorenscenario's en verbeterde monitoring van deelname door basisscholen neemt het aantal bezoekers gestaag toe. Het aantal aangemelde basisschoolleerlingen lag medio maart 2026 op 5685, en het aantal aangemelde senioren ligt vanaf de opening in september op 1817. Verwachting is dat daardoor de streefwaarde in 2027 zal worden behaald. Met een recent besluit van het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Brabant-Noord vindt een stapsgewijze en positieve ontwikkeling plaats naar een eigen Risk Factory in die regio. De Veiligheidsregio Zuidoost-Brabant geeft op dit moment voorrang aan andere prioriteiten.

Samen met de Brabantse RIEC's en de Vereniging van Brabantse Gemeenten stimuleren wij de Brabantse gemeenten om de aanpak van ondermijning als speerpunt op te nemen in haar gemeentelijke veiligheidsbeleid.

Indicator	2026	2027	2028	2029
Percentage Brabantse gemeenten dat ondermijning in haar gemeentelijke veiligheidsbeleid noemt als speerpunt	≥80%			

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Dit wordt mede bereikt door actieve promotie en acquisitie van de Brabantse norm weerbare overheid. In maart 2026 is een geactualiseerde versie gepubliceerd (fysiek en digitaal). Gemeenten zijn actief betrokken bij deze actualisatie.

We dragen bij aan een veiliger buitengebied

Op 21 januari hebben wij het Symposium Buitengebied georganiseerd. Het buitengebied is een van de twee hoofdthema's binnen Brabant op de Radar. Verder versterken we via een impulsbijdrage de groene Boa capaciteit van Samen Sterk in Brabant.

Kwaliteit (indicator)

Verbeteren van de ervaren gezondheid van Brabanders

Indicator:

- De Levensverwachting in Goed Ervaren Gezondheid (LGEG) is verhoogd met drie jaar tegen 2030.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De levensverwachting in goed ervaren gezondheid stijgt tussen 2022 en 2030 naar verwachting met 1,2 tot 1,3 jaar. In 2026 is dat 63,5 jaar voor mannen, 62 jaar voor vrouwen. (bron: [VZinfo](#))

Wat gaan we daarvoor doen?

We organiseren jaarlijks een interne en drie externe bijeenkomsten, wat leidt tot nieuwe samenwerkingen en succesvolle gezamenlijke gezondheidsprojecten.

Indicatoren	2026	2027	2028	2029
Aantal interne bijeenkomsten	1	1	1	1
Aantal externe bijeenkomsten	3	3	3	3

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2026 worden, net als in 2025, vier externe regiobijeenkomsten voor gemeenten georganiseerd en een jaarlijkse Dag van de Gezondheid in het provinciehuis voor alle netwerkpartners.

Bijdragen aan de transitie van Zorg naar Positieve Gezondheid

Indicator:

- Ieder provinciaal begrotingsprogramma voert in de periode 2024-2027 minstens een project uit dat positieve gezondheid en preventie bevordert.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De projecten zijn opgenomen in de Uitvoeringsagenda Gezondheid en worden uitgevoerd.

Wat gaan we daarvoor doen?

We zorgen ervoor dat elk begrotingsprogramma minimaal aan een gezondheidsindicator werkt, wat de aandacht voor gezondheidsdoelstellingen binnen ons provinciale beleid vergroot.

Indicator	2026	2027	2028	2029
Aantal gezondheidsindicatoren per begrotingsprogramma	≥1	≥1	≥1	≥1

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Ieder begrotingsprogramma heeft in de begroting 2026 een of meer indicatoren voor gezondheid opgenomen.

Integreren van gezondheid in provinciale programma's en beleid

Indicator:

- Provinciale programma's bevorderen de ervaren gezondheid en voorkomen negatieve gezondheidseffecten.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Programma's bevorderen gezondheid vooral door bij te dragen aan een gezonde leefomgeving, het stimuleren van beweging en sociale verbinding. Zo werken we aan het voorkomen van gezondheidsproblemen en het versterken van ervaren gezondheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

We werken het Dashboard Gezondheid bij, zodat iedereen de voortgang van gezondheidsdoelstellingen helder en actueel kan volgen.

Indicator:

- Het [Dashboard Gezondheid](#) up-to-date houden om de actuele voortgang in gezondheidsdoelstellingen van de begrotingsprogramma's te laten zien.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De rapportage gaat voortaan plaatsvinden via de [Staat van Brabant](#). Daarmee vervalt de toegevoegde waarde van een apart dashboard gezondheid.

Brede welvaart stevig op de agenda zetten en samen met partners verder betekenis geven

Indicatoren:

- Er zijn ten minste drie regio's als partner aangesloten bij de Academische Werkplaats.
- Jaarlijks organiseren we één themabijeenkomst besturen op brede welvaart voor Brabantse bestuurders
- Jaarlijks organiseren we vier themabijeenkomsten voor het praktijknetwerk brede welvaart.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Begin 2026 hebben een Spotlightsessie met als thema 'Hoe maken we elders dichtbij?' en een online bijeenkomst (be)sturen op Brede Welvaart plaatsgevonden. In juni wordt een spotlightsessie georganiseerd met als thema Versterken van bewonersinitiatieven.

Wat gaan we daarvoor doen?

We versterken de regionale kennisinfrastructuur brede welvaart

Indicator	2026	2027	2028	2029
Aantal regio's als partner aangesloten bij de Academische werkplaats	≥3	≥3	≥3	≥3

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Regio Midden is aangesloten. Met drie regio's wordt in 2026 de aansluiting geformaliseerd.

Brede welvaart als denk- en doekader integreren in al ons beleid

Indicatoren:

- Jaarlijks gaan we aan de slag met en leren van onze eigen brede welvaartsaanpak, waarin we de belangrijkste elementen en aandachtspunten definiëren om met brede welvaart aan de slag te gaan in de beleidspraktijk.
- Jaarlijks wordt de Brabantse Monitor Brede Welvaart gebruikt om inzicht in brede welvaart verder te vergroten.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2025 werd gestart met het verder uitbreiden van de Monitor ervaren brede welvaart. In 2026 vindt een verdere verdieping plaats in samenwerking met de regio's en regio deals.

Wat gaan we daarvoor doen?

We vergroten het inzicht in brede welvaart per regio

Indicator:

- Jaarlijks wordt de Brabantse Monitor Brede Welvaart gebruikt om inzicht in brede welvaart verder te vergroten.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De Brabantse monitor brede welvaart is doorontwikkeld en combineert de ervaren brede welvaart in Brabant met de objectieve cijfers. Daarnaast is erop ingezet om samen met de regio's de monitor zo in te richten dat deze te gebruiken is voor de regiodeals. Voor gezondheid en jongvolwassenen is in 2025 een verdieping opgenomen in de monitor, omdat gezondheid in de vorige monitor als zeer belangrijke indicator naar boven kwam voor ervaren brede welvaart.

We zetten brede welvaart in als leidraad voor het voeren van het juiste gesprek

Indicator:

- We ontwikkelen onze eigen aanpak als het gaat om het inzetten van zinvolle gesprekken met belanghebbenden.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De serious game over brede welvaart en integraal werken is ontwikkeld (samen met de provincies Zuid-Holland en Utrecht). De game wordt in het eerste kwartaal van 2026 opgeleverd en daarna ingezet.

We bepalen streef en drempelwaarden

Indicator:

- Deze bestuursperiode brengen we prioriteit aan in de thema's van brede welvaart. We verduidelijken onze streef- en drempelwaarden.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Om een werkend model te maken op basis van alle wet- en regelgeving, beleidskaders en uitvoeringsagenda's vraagt ontwikkeltijd gezien de complexe materie, zoals ook blijkt uit het adviesrapport van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli) Waardevol regeren; Sturen op Brede Welvaart. De slotsom van dit alles is, dat er bij toepassing van het begrip 'brede welvaart' bij het ontwikkelen van overheidsbeleid er in de praktijk nog veel obstakels zijn. Toepassing van het concept maakt de ontwikkeling van overheidsbeleid weliswaar ingewikkelder (omdat er allerlei waarden en belangen expliciet in de besluitvorming moeten worden betrokken), maar het maakt het overheidsbeleid zelf beter, doordat er meer aandacht is voor de samenhang tussen besluiten en daarmee voor de positieve en negatieve effecten van een besluit op de samenleving. Dat komt ook de uitvoering ten goede.

We vergroten het inzicht in verwachte neveneffecten van beleid

Indicatoren:

- Jaarlijks gaan we aan de slag met en leren van onze eigen brede welvaartsaanpak, waarin we de belangrijkste elementen en aandachtspunten definiëren om met brede welvaart aan de slag te gaan in de beleidspraktijk.
- Deze bestuursperiode ontwikkelen we een afweegkader voor het maken van integrale beleidsafwegingen.
- We ontwikkelen de generatietoets door om toe te kunnen passen in beleidsvoorbereiding en ontwikkeling.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Versillende zaken zijn uitgewerkt, onder andere het proces rond de generatietoets. En ook elders zijn er relevante zaken ontwikkeld, zoals de gevolgenscan bij het Rijk en de interventiestrategie in een consortium met kennisinstellingen in Midden-Brabant. Deze ontwikkelingen vormen de basis voor de eigen brede welvaartsaanpak. De concretisering van die aanpak zal later plaatsvinden. Ook de komende jaren zal hier nog aan gewerkt worden, waarbij reflecterend leren plaatsvindt: het toepassen, daarvan leren en doorontwikkelen.

We investeren in concrete brede welvaartsuitdagingen en projecten

Indicatoren:

- In 2025 verkennen we of de tweede ronde BOF ondergebracht kan worden bij de BOM (indien verkenning succesvol krijgt dit vervolg in 2026 (oprichting) en 2027 (uitvoering)).
- Jaarlijks werkt team brede welvaart in drie cross-over projecten mee in het leren toepassen van brede welvaart in de beleidspraktijk.
- Regio Deals: Iedere regio heeft een Regio Deal die bijdraagt aan de brede welvaart in de regio (vierde, vijfde of zesde tranche).
- We investeren in tenminste 5 innovatieve projecten die positieve impact willen maken op brede welvaart.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Team Brede Welvaart werkt actief aan de uitvoering door deel te nemen aan cross-over projecten, regio's te ondersteunen bij Regio Deals en de inzet van het Brabants Outcomes Fund voor te bereiden. Daarmee stimuleren we initiatieven en projecten die bijdragen aan brede welvaart in Brabant.

Wat gaan we daarvoor doen?

We definiëren cross-over projecten

Indicator:

- Team brede welvaart werkt in drie cross-over projecten mee in het leren toepassen van brede welvaart in de beleidspraktijk.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2026 nemen we vanuit brede welvaart deel aan verschillende cross-over projecten, waaronder Powerport Moerdijk, Defensie en ‘Brede welvaart, hoe dan?’ met de Stedelijke Regio West-Brabant.

We zetten onze kennis, expertise en ons netwerk in om regio’s te sterken in hun aanvraag bij het Rijk – als het gaat om regiodeals

Indicator:

- Elke regio heeft een Regio Deal die bijdraagt aan de brede welvaart in de regio.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Alle regio's hebben een deal, laatste convenant is in 2025 getekend.

We verkennen een tweede ronde van het Brabant Outcomes Fund

Indicator:

- In 2025 verkennen we of de tweede ronde BOF ondergebracht kan worden bij de BOM (indien verkenning succesvol krijgt dit vervolg in 2026 (oprichting) en 2027 (uitvoering)).

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2025 is gewerkt aan de voorbereiding van de inzet van middelen voor het Brabants Outcomes Fund, waarmee sociale innovatie in Brabant wordt gestimuleerd en gefinancierd. Daarbij is verkend of het fonds bij de BOM kan worden ondergebracht en is een marktonderzoek uitgevoerd. Besluitvorming is voorzien in het voorjaar van 2026.

We investeren in regionale projecten met brede samenhang

Indicator	2024-2027
Aantal ondersteunde innovatieve bedrijven en projecten	≥5

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Begin 2025 is de scope bepaald: het stimuleren van de beweging om systeemknelpunten aan te pakken die de implementatie en opschaling van integrale projecten en ondernemingen belemmeren, waarbij leren in en van de praktijk centraal staat. Inmiddels is de eerste subsidie verstrekt. Momenteel worden nieuwe projecten voorbereid, waarvoor financiering is voorzien in de tweede helft van 2026.

Ontwikkelingen en onzekerheden

Financieel toezicht:

Een groot deel van de Brabantse gemeenten presenteert in de meerjarenbegroting tekorten. Oorzaak hiervan is de daling van het gemeentefonds vanaf 2028 vanwege de herijking van het gemeentefonds en de onzekerheden in de financiering van jeugdzorg. Dit kan invloed hebben op de uitvoering en intensiteit van financieel toezicht op de begroting 2027 en latere jaren.

Huisvesting Vergunninghouders:

- Het wetgevingsproces rondom het voorgenomen verbod op voorrang bij sociale huur en de wijziging van de Huisvestingswet 2014 is nog niet afgerond. De uiteindelijke vorm en ingangsdatum zijn onzeker.
- De ontwikkeling van de landelijke instroom kan invloed hebben op toekomstige taakstellingen.
- De effectiviteit en snelheid van alternatieve huisvestingsvormen (zoals flexwoningen, kamergewijze verhuur, woningdelen/splitsen) zijn bepalend voor de uitvoerbaarheid van de taakstelling.
- De implementatie van de Wet regie versterking volkshuisvesting kan in de opstartfase leiden tot aanvullende afstemmingsvraagstukken binnen het toezichtdomein.

Financieel overzicht

Bedragen x € 1.000			
1. Bestuur en veiligheid	Begroting t/m wijz. 2	Wijziging 3	Begroting t/m wijz. 3
Lasten	27.362	2.077	29.439
Baten	42	-	42
Saldo baten en lasten	27.320 N	2.077 N	29.396 N